

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 187/05-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka a sudcov Alexandra Bröstla a Ľudmily Gajdošíkovej o sťažnosti maloletej V. S., zastúpenej jej matkou J. S., obe bytom B., právne zastúpenej advokátom Mgr. O. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva na prejednanie jej záležitosti spravodlivo a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003 takto

r o z h o d o l :

Základné právo mal. V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003 p o r u š e n é n e b o l o .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2005 doručená sťažnosť J. S., podaná v mene maloletej dcéry V. S., obe bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. O. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej práva na prejednanie jej záležitosti spravodlivo a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozhodnutím okresného súdu sp. zn. Nc 158/99 bola schválená dohoda rodičov maloletej V. o výživnom. Zo strany otca maloletej došlo k neplneniu si vyživovacej povinnosti v trvaní 20 mesiacov, a preto matka maloletej sťažovateľky podala 15. augusta 2003 návrh na vykonanie exekúcie na uspokojenie pohľadávky úhrady dlžného výživného. Otec sťažovateľky podal voči uvedenej exekúcii 3. novembra 2003 námietky, ku ktorým zaujala matka sťažovateľky 10. decembra 2003 stanovisko. Okresný súd však od uvedeného okamihu prestal vo veci konať, o námietkach nerozhodol a na žiadosť matky sťažovateľky z 8. novembra 2004, aby okresný súd vo veci rozhodol, dostala matka sťažovateľky 1. decembra 2004 oznámenie z okresného súdu, že povinný bol vyzvaný na predloženie dokladov o úhrade zročného výživného. Matka sťažovateľky 17. januára 2005 poslala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú dostala 24. januára 2005 odpoveď, že vo veci „*boli zistené prietahy v konaní...*“ a že „*zákonná sudkyňa bola na prietahy upozornená...*“. Napriek tejto odpovedi a ospravedlneniu okresný súd opätovne vo veci nekoná a nedošlo k žiadnej náprave.

Matka sťažovateľky na základe týchto skutočností žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo V. S., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo, aby jej záležitosť bola prejednaná spravodlivo a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresný súd Bratislava II v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003 bolo porušené.

2. Okresnému súdu Bratislava II v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003 sa prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

3. V. S. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 50 000,- Sk (slovom päťdesiatisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný V. S. uhradiť trovy konania vo výške 5. 310,- Sk (slovom päťtisícristodesať slovenských korún), a to na účet advokáta Mgr. O. K. č. ú.: ... vedený v T B a. s. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval 24. augusta 2005 podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, a pretože nezistil dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a okresný súd, aby sa vyjadrili, či sa má vo veci konať ústne pojednávanie a okresný súd vyzval aj na vyjadrenie k sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľky a aj okresný súd oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Okresný súd k sťažnosti uviedol tieto skutočnosti:

„...na základe Vašej žiadosti o vyjadrenie sa k sťažnosti maloletej V. S., zastúpenej matkou J. S. vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom tunajšieho súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003 Vám oznamujem, že vo veci som zistila prietahy v konaní spôsobené nečinnosťou zákonného sudcu.“

Zo spisu doručeného ústavnému súdu 10. októbra 2005 ústavný súd zistil, že exekútor podal žiadosť o udelenie povolenia na vykonanie exekúcie 16. septembra 2003, povolenie na vykonanie exekúcie mu súd udelil 18. septembra 2003. Účastníci tohto konania dostali upovedomenie o začatí exekúcie v októbri 2003. Povinný - otec sťažovateľky vyslovil námietky proti exekúcii v novembri 2003. Poverený exekútor ich zaslal na rozhodnutie okresnému súdu vo februári 2004. Povinný - otec sťažovateľky zaplatil poplatok za námietky 3 000 Sk (z istiny 60 000 Sk s príslušenstvom) v marci 2004. Okresný súd v nadväznosti na žiadosť matky sťažovateľky o konanie v exekučnej veci odpovedal, že vyzval povinného na predloženie dokladov o úhrade výživného za obdobie od marca 2001 do októbra 2002 (výzva z 1. decembra 2004). Povinný - otec sťažovateľky na výzvu reagoval 10. februára 2005, keď navrhol výkon rozhodnutia ohľadom výživného na svoju dcéru mal. Veroniku za uvedené obdobie zastaviť. Okresný súd uznesením z 27. septembra 2005 námietkam povinného - otca sťažovateľky vyhovel a v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že povinný si svoju vyživovaciu povinnosť voči sťažovateľke - mal. Veronike za obdobie od marca 2001 do októbra 2002 (vrátane) splnil.

Právny zástupca sťažovateľky 12. októbra 2005 ústavnému súdu oznámil, že s ostatným rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 37 Er 2290/2003 z 27. septembra 2005, ktorým vyhovel námietkam povinného, nesúhlasí; v zastúpení sťažovateľky podal proti nemu odvolanie a na sťažnosti podanej ústavnému súdu zotrváva.

II.

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie jej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto zásadne dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98), alebo iným zákonom predpísaným spôsobom, ktorým sa nastoľuje právna istota inak, ako je právoplatné rozhodnutie štátneho orgánu.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: 1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, 2) správanie účastníka konania a 3) postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prejednáwanej veci.

Preskúmaním doterajšieho konania ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd zo sťažnosti a z predloženého spisu zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2290/2003 ide o spor, či došlo pred začatím exekučného konania (nie výkonu rozhodnutia) k zániku vymáhaného dlžného výživného alebo nie (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku). Vec nie je podľa názoru ústavného súdu právne a ani fakticky zložitá, na čo nepoukázal ani okresný súd.

2. Správanie sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu bolo v konaní súčinnosťné a neprispelo k predĺženiu tohto konania.

3. Čo sa týka postupu okresného súdu, tento 13. októbra 1999 rozsudkom č. k. Nc 158/99-21 schválil dohodu rodičov o výchove a výžive mal. sťažovateľky.

Povinný si spočiatku riadne plnil svoju vyživovaciu povinnosť. Od marca 2001 do novembra 2002 však prestal platiť výživné a opätovne ho začal platiť až v novembri 2002, keď sa matka sťažovateľky a sťažovateľka odsťahovali zo spoločného bytu. Znamená to, že povinný podľa tvrdenia matky neplatil na sťažovateľku - svoju mal. dcéru výživné 20 mesiacov. Preto matka sťažovateľky 15. augusta 2003 podala návrh na vykonanie exekúcie. Po dvoch rokoch od začatia exekúcie okresný súd vyhovel námietkam povinného rozhodnutím č. k. 37 Er 2290/03-72 z 27. septembra 2005. Námietky povinného na rozhodnutie zaslal exekútor okresnému súdu 6. februára 2004 a súdny poplatok za námietky uhradil povinný 18. marca 2004. Okresný súd až v decembri 2004 vyzval povinného na predloženie relevantných dokladov a po ich doručení povinným 10. februára 2005 rozhodol 27. septembra 2005.

Ústavný súd, zohľadňujúc povahu predmetu konania (exekučný spor o dlžné výživné za obdobie rokov 2001/2002) skutočnosť, že v súčasnosti povinný bežné výživné riadne platí, a aj postup okresného súdu, uzavrel, že okresný súd v sťažovateľkou označenom konaní nespôsobil také prietahy v konaní, ktoré sú zbytočné, a preto ani neporušil sťažovateľkou označené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

V nadväznosti na toto rozhodnutie ústavný súd o ďalších požiadavkách sťažovateľky nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2005